

OGÓLNE INFORMACJE O COPERNICUS SECURITIES S.A. ORAZ O RYZYKU INWESTOWANIA W INSTRUMENTY FINANSOWE

WSTĘP

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE oraz Rozporządzenie Delegowane Komisji 2017/565 (dalej: „**MIFID II**”) nakłada na podmioty rynku finansowego nowe obowiązki w zakresie m.in. ochrony inwestora, przejrzystości rynkowej oraz ładu korporacyjnego, a także prowadzi do zmian w infrastrukturze rynkowej.

Ze względu na szeroki zakres nowych regulacji, a w szczególności ze względu na ich wpływ na politykę informacyjną wobec Klientów, Copernicus Securities Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (dalej: „**Copernicus**”) przedstawia niniejszy dokument, który ma na celu wskazanie podstawowych uprawnień Klientów w związku z implementacją pakietu MIFID II.

SPÓŁKA

Copernicus Securities Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Grójeckiej 5, 02-019 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000249524, NIP: 107-000-36-07, REGON: 140413771, z kapitałem zakładowym w wysokości 1.087.206 (słownie: jeden milion osiemdziesiąt siedem tysięcy dwieście sześć złotych polskich) PLN opłaconym w całości.

ZEZWOLENIE ORAZ ZAKRES ŚWIADCZONYCH USŁUG

Copernicus jest firmą inwestycyjną świadczącą usługi maklerskie na podstawie decyzji Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 25 lipca 2006 roku (DDM-M-4020-67-1/2006) (dalej: „Licencja”). Copernicus na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej świadczy następujące rodzaje usług maklerskich o których mowa w art. 69 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 94, 586 ze zm. (zwana dalej: „Ustawą”):

- przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- wykonywanie zleceń, o których mowa w pkt. 1 na rachunek dającego zlecenie;
- nabywanie lub zbywanie na własny rachunek instrumentów finansowych;
- oferowanie instrumentów finansowych;
- przechowywanie lub rejestrowanie instrumentów finansowych, w tym prowadzenie rachunku papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków pieniężnych;
- doradztwo dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią;
- doradztwo i inne usługi w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw;
- sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych.

Szczegółowe zasady świadczenia usług maklerskich określają właściwe regulaminy świadczenia usług maklerskich dostępne na stronie internetowej Copernicus.

ORGAN NADZORU

Copernicus podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego z siedzibą przy Placu Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.

KATEGORYZACJA KLIENTÓW

Copernicus na potrzeby świadczenia usług maklerskich będzie klasyfikował klientów do następujących kategorii: Klient detaliczny, Klient profesjonalny oraz Uprawniony kontrahent.

METODY KOMUNIKACJI

Klienci mogą komunikować się z Copernicus za pośrednictwem następujących środków komunikacji:

- osobiście w siedzibie Copernicus,
- telefonicznie pod numerem: +48 (22) 44 00 100, +48 (22) 44 00 101 oraz fax: (+48 22) 44 00 105;
- pocztą elektroniczną pod adresem biuro@copernicus.pl;
- za pośrednictwem strony internetowej www.copernicus.pl.

Copernicus świadczy usługi maklerskie w języku polskim. Klienci mogą się komunikować z Copernicus zarówno w języku polskim jak i angielskim. Wybrane informacje lub dokumenty mogą być także sporządzane i przekazywane Klientom w języku angielskim na życzenie Klientów.

Klienci mogą składać dyspozycje dotyczące instrumentów finansowych i środków pieniężnych w formie pisemnej oraz za pośrednictwem telefonu pod numerami: +48 (22) 44 00 113 i +48 (22) 44 00 114. Rozmowy dotyczące składanych dyspozycji są nagrywane, przechowywane na trwałym nośniku (przez okres 5 lat lub na żądanie organu nadzoru przez 7 lat) oraz mogą być udostępnione na życzenie Klientów.

OCHRONA AKTYWÓW KLIENTÓW

Copernicus jest uczestnikiem prowadzonego przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. systemu rekompensat, którego celem jest zapewnienie Klientom wypłat do wysokości określonej obowiązującymi przepisami prawa, środków pieniężnych oraz zrekompensowanie wartości utraconych instrumentów finansowych zgromadzonych przez nich w Copernicus, w tym w jego oddziałach poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – o ile takie istnieją, z tytułu świadczonych na rzecz Klientów usług maklerskich, w przypadku:

- ogłoszenia upadłości Copernicus, lub
- prawomocnego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek Copernicus nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub
- stwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego, że Copernicus nie jest w stanie, z powodów ściśle związanych z sytuacją finansową, wykonać ciężących na nim zobowiązań wynikających z roszczeń Klientów i nie jest możliwe ich wykonanie w najbliższym czasie.

System rekompensat Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. zabezpiecza wypłatę środków pieniężnych oraz rekompensaty za utracone instrumenty finansowe, pomniejszonych o należności domu maklerskiego od Klienta z tytułu świadczonych usług maklerskich, do wysokości równowartości w złotych 3.000 euro – w 100 % wartości środków objętych systemem rekompensat, oraz 90 % nadwyżki

ponad tę kwotę, z tym że górna granica środków objętych systemem rekompensat wynosi równowartość w złotych 22.000 euro.

Środki pieniężne Klientów zapisywane są na rachunkach pieniężnych prowadzonych dla Copernicus odrębnie od środków pieniężnych Copernicus. Copernicus deponuje środki pieniężne Klientów na jednym lub kilku rachunkach otwartych wyłącznie w bankach, zagranicznych instytucjach kredytowych lub bankach zagranicznych posiadających stosowne licencje na prowadzenie działalności bankowej. W celu zagwarantowania bezpieczeństwa środków pieniężnych Klientów, Copernicus dokonuje corocznej oceny sposobu świadczenia usługi przechowywania środków pieniężnych, w którym zdeponowane zostały środki pieniężne Klientów.

W razie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko Copernicus, środki pieniężne powierzone przez Klientów Copernicus w związku ze świadczeniem przez Copernicus usług maklerskich nie podlegają zajęciu. W razie ogłoszenia upadłości Copernicus środki pieniężne powierzone przez Klientów Copernicus, w związku ze świadczeniem przez Copernicus usług maklerskich podlegają wyłączeniu z masy upadłości Copernicus.

ZASADY ROZPATRYWANIA SKARG

Reklamację stanowi wystąpienie skierowane do Copernicus przez Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Dom Maklerski.

Reklamacja może być złożona:

- w formie pisemnej – kierując pismo na adres: Copernicus Securities Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie ul. Grójecka 5, 02-019 Warszawa;
- osobiście – w siedzibie Copernicus przy ul. Grójeckiej 5, 02-019 Warszawa;
- telefonicznie – pod numerami telefonów +48 (22) 44 00 100, +48 (22) 44 00 101. Na potrzeby postępowania reklamacyjnego, Copernicus zastrzega sobie prawo do nagrywania rozmów telefonicznych z Klientem;
- w formie elektronicznej – za pośrednictwem poczty elektronicznej, na adres reklamacje@copernicusdm.pl.

Po złożeniu przez Klienta reklamacji, Copernicus niezwłocznie potwierdza przyjęcie reklamacji, rozpatruje reklamację i udziela Klientowi odpowiedzi w formie papierowej lub za w formie elektronicznej na życzenie Klienta. Odpowiedź na reklamację udzielana jest bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 (słownie: trzydziestu) dni od dnia jej otrzymania.

Odpowiedź na reklamację Klienta zawierać będzie w szczególności:

- uzasadnienie faktyczne i prawne, chyba że reklamacja została rozpatrzona zgodnie z wolą Klienta;
- wyczerpującą informację na temat stanowiska Copernicus w sprawie skierowanych zastrzeżeń, w tym wskazanie odpowiednich fragmentów wzorca umowy o świadczenie usług maklerskich i stanowiącego jej integralną część regulaminu świadczenia usług maklerskich;
- imię i nazwisko osoby udzielającej odpowiedzi ze wskazaniem jej stanowiska służbowego;
- określenie terminu, w którym roszczenie podniesione w reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą Klienta zostanie zrealizowane, nie dłuższego niż 30 (słownie: trzydzieści) dni od dnia sporządzenia odpowiedzi.

W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 (słownie: trzydziestu) dni, Copernicus w informacji przekazywanej Klientowi, który wystąpił z reklamacją:

- wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
- wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
- określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

Szczegółowe zasady rozpatrywania przez Copernicus reklamacji Klientów, mogą określać także wewnętrzne regulacje Copernicus oraz regulaminy świadczenia Usług Maklerskich.

Niezależnie od uprawnienia Klienta do złożenia reklamacji na podstawie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1348) oraz regulaminach świadczenia danej usługi maklerskiej, Klient jest uprawniony do:

- złożenia skargi do właściwego organu administracji publicznej lub państwowej; lub
- wszczęcia przed Rzecznikiem Finansowym pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między Klientem a Copernicus stosownie do postanowień art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1348) – w przypadku Klienta będącego konsumentem; lub
- wystąpienia z powództwem do właściwego sądu powszechnego.

KONFLIKT INTERESÓW

W toku świadczenia usług oraz w przypadku niektórych transakcji dla Klientów mogą wystąpić sytuacje mogące prowadzić do potencjalnych lub rzeczywistych konfliktów interesów pomiędzy interesem Klientów, a interesem Copernicus (włączając osoby powiązane, oraz podmioty powiązane, w tym agentów Copernicus, i stowarzyszone) lub pomiędzy interesami różnych Klientów.

Konflikt interesów może powstać w szczególności, gdy:

- Copernicus lub osoba powiązana z Copernicus może uzyskać korzyść lub uniknąć straty wskutek poniesienia straty lub niezyskania korzyści przez Klienta lub Klientów Copernicus;
- Copernicus lub osoba powiązana z Copernicus posiada powody natury finansowej lub innej aby preferować Klienta lub grupę Klientów w stosunku do innego Klienta lub grupy Klientów Copernicus;
- Copernicus lub osoba powiązana z Copernicus ma interes w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz Klienta albo transakcji przeprowadzonej w imieniu Klienta i jest on rozbieżny z interesem Klienta;
- Copernicus lub osoba powiązana z Copernicus prowadzi taką samą działalność jak działalność prowadzona przez Klienta;
- Copernicus lub osoba powiązana z Copernicus otrzyma od osoby innej niż Klienta korzyść majątkową inną niż standardowe prowizje i opłaty, w związku z usługą świadczoną na rzecz klienta.

Copernicus efektywnie zarządza potencjalnymi lub rzeczywistymi konfliktami interesów, które mogłyby się wiązać z ryzykiem naruszenia interesów Klientów. W celu zarządzania takimi sytuacjami Copernicus wdrożył Regulamin zarządzania konfliktem interesów w domu maklerskim Copernicus Securities S.A. Powyższy regulamin określa:

- okoliczności, które mogą prowadzić do lub stanowią rzeczywisty konflikt interesów pomiędzy Copernicus a jego Klientami, lub między Klientami;
- środki organizacyjne i administracyjne oraz procedury mające na celu zarządzanie takimi konfliktami interesów. Regulamin przewiduje obowiązek ujawnienia charakteru lub źródła konfliktu interesów, jeżeli, zastosowane środki w celu zarządzania konfliktem interesów nie są

wystarczające do jego wyeliminowania. Ponadto, Copernicus może odmówić świadczenia danej usługi w przypadku wystąpienia takiego konfliktu.

Regulamin dostępny jest na życzenie Klientów. Na ich żądanie, Copernicus przekazuje Klientom szczegółowe informacje dotyczące zasad postępowania Copernicus w przypadku powstania Konfliktu Interesów.

RAPORTY ZE ŚWIADCZONYCH USŁUG MAKLERSKICH

Copernicus przekazuje Klientowi sprawozdania ze świadczonych przez siebie usług maklerskich na zasadach określonych w umowie o świadczenie usług maklerskich, w szczególności w zakresie:

- wykonywania zleceń w systemach obrotu: raport z wykonania zlecenia – przekazywany Klientom nie później niż następnego dnia roboczego po wykonaniu zlecenia oraz raport kwartalny – przekazywany Klientom co najmniej raz na kwartał, zawierający zestawienie aktywów Klientów;
- pośrednictwa na rynkach nieregulowanych: zestawienie dzienne zawierające zestawienie zamkniętych w danym dniu transakcji oraz wszystkie koszty z nimi związane, zestawienie otwartych pozycji, zestawienie oczekujących zleceń, podsumowanie środków, raport kwartalny przekazywany Klientom co najmniej raz na kwartał zawierający zestawienie aktywów.

PROWIZJE, OPŁATY I PODATKI

Prowizje i opłaty związane z usługami maklerskimi świadczonymi przez Copernicus w zakresie wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w obrocie zorganizowanym oraz prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych zawarte są w Tabeli Opłat i Prowizji dostępnej na stronie internetowej Copernicus.

W związku ze świadczeniem usług maklerskich przez Copernicus, prowizje oraz opłaty należne Copernicus mogą określać także indywidualne umowy o świadczenie usług maklerskich zawierane z Klientami. Informacje na temat wspomnianych opłat przekazywane są Klientom przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich.

Copernicus pragnie poinformować, że Klient powinien być świadomy, iż z inwestycją w instrumenty finansowe może wiązać się konieczność uiszczenia podatku. Ze względu na zmienność przepisów prawa podatkowego i ich interpretacji oraz na fakt, iż obowiązki podatkowe zależą od indywidualnej sytuacji podatnika i miejsca dokonywania inwestycji, w celu ustalenia obowiązków podatkowych Klienta konieczne jest każdorazowe zasięgnięcie porady doradcy podatkowego. Zamieszczone w niniejszym dokumencie informacje mają na celu wyłącznie przedstawienie ogólnych zasad opodatkowania obowiązujących w dacie sporządzenia dokumentu. Copernicus nie ponosi odpowiedzialności za skutki zastosowania się do nich lub ich zignorowania przez Klientów. Szczególne zasady opodatkowania osób fizycznych niemających miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także osób prawnych niemających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedziby lub zarządu przewidują odrębne umowy międzynarodowe.

Copernicus informuje o możliwości wystąpienia innych kosztów niż wskazanych we właściwych tabelach opłat i prowizji związanych ze świadczeniem usług maklerskich przez Copernicus, w tym podatków, związanych z transakcjami zawartymi w związku z danym instrumentem finansowym lub usługą maklerską, którymi może być obciążony Klient, a które nie są płatne Copernicus ani za jego pośrednictwem. Powyższe zastrzeżenie dotyczy w szczególności podatku od czynności cywilnoprawnych. Ponadto Copernicus jest zobowiązany do odprowadzania zryczałtowanego podatku

od dywidend oraz odsetek uzyskanych przez Klienta w związku z posiadaniem instrumentów finansowych, a także może być zobowiązany do odprowadzania innych podatków stosownie do postanowień właściwych przepisów prawa.

Klient w przypadku osiągnięcia dochodu w związku z wykonywaniem przez Copernicus na jego rzecz zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych będzie zobowiązany do zapłaty podatku od zysków kapitałowych zgodnie z właściwymi przepisami. Szczegółowe informacje dotyczące podatków płatnych za pośrednictwem Copernicus dostępne są na stronie internetowej Copernicus.

W związku z powyższym Copernicus informuje, iż przed dokonaniem jakiegokolwiek transakcji na instrumentach finansowych, Klient powinien zwrócić się do podmiotu uprawnionego do świadczenia usług doradztwa podatkowego lub właściwego organu podatkowego, w celu uzyskania stosownej informacji w zakresie opodatkowania, dotyczącej jego indywidualnej sytuacji. Copernicus nie jest uprawniony do świadczenia dla Klientów usług związanych z doradztwem podatkowym.

Zasady oprocentowania środków pieniężnych powierzonych przez Klienta Copernicus w związku ze świadczeniem usług maklerskich może określać umowa z Klientem.

POLITYKA WYKONYWANIA ZLECEŃ

Copernicus prowadzi działalność maklerską w sposób uczciwy, sprawiedliwy i profesjonalny, zgodny z najlepiej pojętymi interesami jego Klientów. Copernicus w swojej działalności kieruje się zapewnieniem niezwłocznego, uczciwego i szybkiego wykonywania zleceń Klientów, w stosunku do zleceń innych Klientów oraz do zleceń własnych Copernicus. Szczegółowe zasady wykonywania zleceń Klientów oraz opis względnej wagi poszczególnych czynników wpływających na wybór rynku, na którym wykonywane jest zlecenie, zawiera Polityka wykonywania zleceń klientów w Copernicus Securities S.A. dostępna na stronie internetowej Copernicus oraz na życzenie Klienta.

POLITYKA DZIAŁANIA W NAJLEPIEJ POJĘTYM INTERESIE KLIENTA

W zakresie usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabyci lub zbycia instrumentów finansowych, Copernicus kieruje się Polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta w Copernicus Securities S.A., dostępną na stronie internetowej Copernicus oraz na życzenie Klienta.

INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH I RYZYKU

Ryzyko inwestycji – informacje ogólne

Każda inwestycja w instrumenty finansowe wiąże się z koniecznością poniesienia ryzyka, którego poziom jest zróżnicowany i zależy od rodzaju instrumentu będącego jej przedmiotem. Podjęcie każdej decyzji inwestycyjnej wiąże się między innymi z koniecznością określenia przyszłego dochodu oraz oceny ryzyka z nim związanego. Przed jej podjęciem Klient powinien dokładnie zapoznać się z informacjami na temat rodzaju instrumentu finansowego oraz konkretnych ryzyk z nim związanych. Inwestując w instrumenty finansowe notowane na rynkach zagranicznych, Klient powinien uwzględniać dodatkowe ryzyka, w szczególności ryzyko walutowe.

Copernicus informuje, że informacje zamieszczone w niniejszym dokumencie nie wyczerpują opisu wszystkich ryzyk.

Należy pamiętać, że nieodłącznym elementem inwestowania w instrumenty finansowe jest ryzyko utraty

całości lub części zainwestowanych środków, a nawet konieczność poniesienia dodatkowych kosztów. Korzystanie z instrumentów finansowych wykorzystujących mechanizm dźwigni finansowej (leverage) daje możliwość osiągnięcia większej stopy zwrotu, ale zwiększa także ryzyko poniesienia strat. Na wycenę instrumentów finansowych ma wpływ wiele czynników, które są lub mogą być niezależne od emitentów i wyników ich działalności. Można do nich zaliczyć m.in. zmieniające się warunki ekonomiczne, podatkowe, polityczne i prawne. Stopa zwrotu z danego instrumentu lub usługi uzyskane w przeszłości nie stanowią gwarancji jej osiągnięcia tak obecnie, jak i w przyszłości, dlatego też nie powinny być one traktowane jako zapowiedź osiągnięcia takich wyników.

Poniżej zamieszczono krótkie opisy poszczególnych kategorii instrumentów finansowych uwzględniające naturę ryzyka inwestycyjnego z nimi związanego. Szczegółowe informacje udostępniane są przez emitentów danych instrumentów w prospektach emisyjnych, memorandumach informacyjnych oraz warunkach obrotu i emisji. Informacje te przekazywane są również przez specjalistyczne serwisy informacyjne, Komisję Nadzoru Finansowego i Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Na stronach internetowych powyższych podmiotów znajdują się także dodatkowe materiały edukacyjne dla inwestorów.

Akcje

Akcje to papiery wartościowe, które odzwierciedlają prawo własności części majątku spółki akcyjnej oraz określają zakres praw i obowiązków akcjonariusza. Uprawnienia akcjonariuszy dzieli się na majątkowe (np. prawo do dywidendy, prawo do odpowiedniej części majątku spółki w przypadku jej likwidacji) i korporacyjne (np. prawo do udziału w walnym zgromadzeniu spółki, prawo głosu, prawo uzyskania informacji o działalności spółki). Przedmiotem obrotu zorganizowanego są akcje zdematerializowane.

Podstawowym ryzykiem związanym z inwestycjami w akcje jest zmienność ich wyceny rynkowej. Jeżeli wartość dobrze prosperującej spółki rośnie, może również rosnąć cena jej akcji, częstokroć wypłacane są także dywidendy. Jeżeli jednak w wyniku błędnej strategii biznesowej lub niekorzystnych okoliczności zewnętrznych wartość spółki spada, skutkuje to spadkiem kursu jej akcji. W skrajnych przypadkach może nawet dojść do upadłości spółki oraz całkowitej utraty wartości jej akcji w związku z powyższym.

Główne czynniki ryzyka inwestycji w akcje są następujące:

- ryzyko makroekonomiczne, określane przez tempo wzrostu gospodarczego, poziom inflacji, deficytu budżetowego, handlowego i obrotów bieżących, wielkość popytu konsumpcyjnego, poziom inwestycji, wysokość stóp procentowych, ceny surowców oraz sytuację polityczną,
- ryzyko branżowe, związane ze wzrostem konkurencji i spadkiem popytu w danej branży oraz zmianami technologicznymi, które może zostać ograniczone przez dywersyfikację branżową spółki,
- ryzyko specyficzne danej spółki, związane z jakością prac zarządu, zmianami strategii, modelu biznesowego lub jakości ładu korporacyjnego, polityką dywidendy, zdarzeniami losowymi, konfliktami akcjonariuszy.

Posiadanie akcji obciążone jest również ogólnymi ryzykami związanymi z inwestowaniem w instrumenty finansowe, takimi jak ryzyko płynności, ryzyko zawieszenia bądź wycofania z obrotu zorganizowanego. Akcje odznaczają się znaczącą zmiennością cen, zwłaszcza w krótkim okresie czasu.

Obligacje

Obligacje to dłużne papiery wartościowe, których emisja oznacza zaciągnięcie kredytu przez emitentów u nabywców obligacji. Kredyt ten wraz z odsetkami jest spłacany jako należność pieniężna w sposób i

w terminach określonych w warunkach emisji obligacji. Wielkość kredytu odpowiada wartości nominalnej obligacji, a termin jego zwrotu przez emitenta to termin wykupu. Istnieją obligacje o stałym i zmiennym oprocentowaniu (obligacje kuponowe) oraz obligacje zerokuponowe. Obligacje odznaczają się ograniczoną zmiennością cen.

Z inwestycją w obligacje wiąże się ryzyko kredytowe, to jest ryzyko częściowej lub całkowitej niewypłacalności emitenta, gwaranta lub poręczyciela obligacji, oraz ryzyko stopy procentowej, to jest zmiana cen obligacji o stałym oprocentowaniu w przypadku zmiany rynkowej stopy procentowej (w przypadku wzrostu stóp cena papierów maleje, w przypadku spadku rośnie). Natomiast ryzyko reinwestycji oznacza, że zakładana stopa zwrotu z obligacji nie zostanie osiągnięta za sprawą reinwestycji środków otrzymanych z wypłat kuponów w instrumenty o niższym oprocentowaniu.

Kontrakty terminowe

Kontrakty terminowe to instrumenty finansowe, będące umowami gdzie jedna strona zobowiązuje się do kupna, a druga do sprzedaży w określonym czasie (dzień wygaśnięcia) i po ustalonej cenie, określonej ilości instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia pieniężnego. Instrumentami bazowymi dla kontraktów mogą być między innymi: waluty, akcje, obligacje oraz indeksy giełdowe. Obrót kontraktami następuje w seriach, obejmujących wszystkie kontrakty mające ten sam termin wykonania.

Klient kupujący/sprzedający kontrakt jest obowiązany wnieść depozyt zabezpieczający rozliczenie jego zobowiązań względem kontrahenta transakcji, którego wysokość jest najczęściej codziennie aktualizowana rynkowo skutkując koniecznością uzupełnienia depozytu lub jego zwrotu. Kontrakty terminowe wykorzystują mechanizm dźwigni finansowej, ponieważ wartość depozytu stanowi tylko część wartości transakcji. Pozwala to osiągnąć duże zyski, przy zaangażowaniu niewielkiej kwoty depozytu. Zarówno zyski, jak i straty z inwestycji w kontrakty terminowe (w ujęciu procentowym do zainwestowanych środków) są zwielokrotnione w porównaniu do osiąganych na rynku kasowym. Kurs kontraktu podaje się w punktach, a cenę ustala się mnożąc kurs przez odpowiedni mnożnik zależny od typu kontraktu (na jaki instrument bazowy kontrakt opiewa).

Z inwestowaniem w kontrakty terminowe związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla instrumentu bazowego, na który dany kontrakt opiewa, oraz ryzyko bazy, które oznacza, iż cena instrumentu pochodnego może odbiegać od wartości teoretycznej instrumentu bazowego. Ryzyko płynności oznacza, że płynność niektórych kontraktów terminowych jest znacząco niższa od płynności instrumentów bazowych, na które opiewają. Zmienność notowań kontraktów jest zbliżona do zmienności instrumentów bazowych, z zastrzeżeniem różnic wynikających z ryzyka bazy. W związku z mechanizmem dźwigni finansowej, inwestycje w kontrakty terminowe obarczone są bardzo wysokim ryzykiem. Klient powinien liczyć się nie tylko z możliwością utraty całości zainwestowanego kapitału, ale również z potencjalną stratą przekraczającą wielkość pierwotnie opłaconego depozytu.

Opcje

Opcja jest instrumentem finansowym mającym postać kontraktu, w którym jego posiadacz ma prawo do kupna (opcja kupna) lub prawo do sprzedaży (opcja sprzedaży) instrumentu bazowego po ustalonej cenie w dniu wykonania, czyli do tzw. wykonania opcji. Opcje podobnie jak kontrakty notowane są w obrocie w seriach, obejmujących wszystkie opcje danego typu mające ten sam termin wykonania. Opcje odznaczają się bardzo znaczącą zmiennością notowań.

Dochodowość poszczególnych opcji zależy od typu zajętej przez Klienta pozycji (nabycie opcji – pozycja długa, wystawienie opcji – pozycja krótka). Klient otwierający pozycję długą musi zapłacić tzw. premię,

a Klient otwierający pozycję krótką – depozyt zabezpieczający. Nabycie opcji kupna oraz wystawienie opcji sprzedaży dają możliwość osiągnięcia zysków przy wzroście instrumentu bazowego, natomiast nabycie opcji sprzedaży oraz wystawienie opcji kupna dają możliwość osiągnięcia zysków przy jego spadku. Maksymalny zysk Klienta zajmującego pozycję długą na opcjach jest nieograniczony, podczas gdy maksymalny zysk Klienta zajmującego pozycję krótką stanowi równowartość otrzymanej w momencie otwierania pozycji premii. W przypadku opcji notowanych na GPW, premia stanowi równowartość kursu transakcyjnego przemnożonego o odpowiedni mnożnik, którego wartość zależy od typu instrumentu bazowego. Czynniki o szczególnym znaczeniu w przypadku wyceny opcji są zmienność ceny instrumentu bazowego oraz czas, na jaki opcja została wystawiona.

Z inwestowaniem w opcje związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla instrumentu bazowego, na który dany kontrakt opcyjny opiewa. Ponieważ nie istnieje uniwersalna metoda wyceny opcji przed terminem wygaśnięcia, jej cena rynkowa jest wypadkową oczekiwań rynku co do przyszłego zachowania się instrumentu bazowego. Maksymalna strata Klienta zajmującego pozycję długą na opcjach jest równa wartości zainwestowanego kapitału, a zajmującego pozycję krótką – może przekroczyć wartość pierwotnie wpłaconego depozytu. Ryzyko rynkowe wynikające z oparcia opcji na instrumencie bazowym jest wielokrotnie przez efekt dźwigni finansowej.

Z inwestycją w opcje wiąże się także ryzyko upływu czasu – zbliżanie się terminu wygaśnięcia opcji może powodować spadek wartości opcji nawet przy niezmiennym poziomie ceny instrumentu bazowego, ryzyko zmian zmienności instrumentu bazowego wpływające na wartość opcji, oraz ryzyko płynności – płynność opcji jest często bardzo niska.

Jednostki uczestnictwa

Jednostki uczestnictwa sprzedawane są przez otwarte fundusze inwestycyjne, które mają obowiązek sprzedania ich każdemu inwestorowi, który dokona na nie wpłaty, oraz odkupienia ich od każdego uczestnika funduszu, który tego zażąda. Jednostka taka jest umarzana. Uczestnik funduszu otwartego nie może zbyć jednostki na rzecz osób trzecich, nie mogą one również być przedmiotem obrotu zorganizowanego. Zmienność wycen jednostek uczestnictwa jest zróżnicowana w zależności od typu funduszu, jednak z reguły nie przekracza zmienności cen akcji.

Z inwestowaniem w jednostki uczestnictwa wiążą się następujące ryzyka: ryzyko selekcji instrumentów finansowych – zarządzający funduszem może podjąć błędne decyzje co do składu portfela inwestycyjnego funduszu; ryzyko niemożności bieżącego określenia dokładnych parametrów inwestycyjnych, w tym poziomu ryzyka danego funduszu, ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków oraz ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji.

Certyfikaty inwestycyjne

Certyfikaty inwestycyjne są papierami wartościowymi emitowanymi przez fundusze inwestycyjne zamknięte, których wartość uzależniona jest od wartości portfela danego funduszu. Fundusze inwestycyjne zamknięte posiadają szerokie możliwości inwestycyjne, co daje elastyczność w selekcji strategii inwestycyjnej zarządzającemu danym funduszem. Fundusz inwestycyjny zamknięty tworzony jest na określony czas, a jego trwanie kończy postępowanie likwidacyjne polegające na umorzeniu certyfikatów i wypłacie uczestnikom funduszu kwot odpowiadających liczbie i końcowej wycenie certyfikatów posiadanych przez uczestników. Zmienność cen certyfikatów inwestycyjnych jest zróżnicowana w zależności od typu funduszu, jednak z reguły nie przekracza zmienności cen akcji.

Certyfikaty inwestycyjne charakteryzują się takimi samymi czynnikami ryzyka jak jednostki uczestnictwa. Dzięki większym możliwościom inwestycyjnym funduszy zamkniętych, emitowane przez

nie certyfikaty inwestycyjne mogą być jednak bardziej ryzykowne od jednostek uczestnictwa. Cena rynkowa certyfikatów inwestycyjnych może odbiegać od ich wartości. Z inwestycją w certyfikaty wiąże się także ryzyko płynności.

Produkty strukturyzowane

Produkty strukturyzowane to instrumenty finansowe, których cena jest uzależniona od wartości określonego wskaźnika rynkowego (np. kursu akcji lub koszyków akcji, wartości indeksów giełdowych, kursów walut). Są one emitowane przez instytucje finansowe, najczęściej banki lub firmy inwestycyjne. Emitent produktu strukturyzowanego zobowiązuje się wobec inwestora, że w terminie wykupu instrumentu wypłaci mu kwotę rozliczenia kalkulowaną według określonego wzoru, pozwalającego również na dokonanie wyceny bieżącej wartości produktu.

Produkty strukturyzowane dzielimy na bezpieczne produkty gwarantujące ochronę kapitału, dające Klientowi określony udział w zyskach osiągniętych przez produkt oraz gwarancję zwrotu zainwestowanego kapitału, oraz produkty niegwarantujące pełnej ochrony kapitału – bardziej ryzykowne, ale pozwalające na większy potencjalny zysk inwestora. Niemal nieograniczony zakres strategii inwestycyjnych dostępnych dla produktów strukturyzowanych uniemożliwia określenie ogólnego profilu ryzyka tych instrumentów.

Prawa do akcji (PDA)

Prawa do akcji są instrumentem finansowym o charakterystyce zbliżonej do akcji. Uprawniają one do otrzymania akcji nowej emisji spółki publicznej. Powstają z chwilą dokonania przydziału tych akcji i wygasają z chwilą zarejestrowania akcji w depozycie papierów wartościowych.

Z inwestowaniem w PDA związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w akcje. W przypadku odmowy rejestracji emisji akcji przez sąd, emitent zwraca posiadaczowi PDA środki wpłacone w czasie subskrypcji według ceny emisyjnej akcji, niezależnie od ceny zapłaconej przez inwestora za PDA. PDA odznaczają się znaczącą zmiennością cen, często wyższą od akcji tej samej spółki.

Prawa poboru

Prawa poboru związane są z planowaną emisją nowych akcji przez spółkę publiczną. Prawo poboru oznacza przywilej pierwszeństwa przy zakupie nowych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy, aby zapobiec tzw. rozwodnieniu kapitału, które może być przedmiotem obrotu jako samodzielny papier wartościowy. Z inwestowaniem w prawa poboru związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w akcje. Prawa poboru odznaczają się znaczącą zmiennością cen.

Warranty subskrypcyjne

Warranty subskrypcyjne łączą one w sobie cechy opcji oraz prawa poboru – stroną wystawiającą warrant może być jedynie emitent instrumentu bazowego (spółka). Ze względu na termin wykonania warrantu wyróżniamy warrant europejski, który może być wykonany jedynie we wcześniej określonym przez emitenta dniu (dzień wygaśnięcia), oraz warrant amerykański, który może być wykonany w dowolnym czasie do dnia wygaśnięcia warrantu. Czynniki ryzyka związane z inwestowaniem w warranty subskrypcyjne są tożsame z czynnikami ryzyka odpowiednimi dla kontraktów opcyjnych. Ponadto występuje ryzyko płynności – płynność notowań warrantów subskrypcyjnych jest niska. Warranty subskrypcyjne odznaczają się bardzo znaczącą zmiennością notowań.

Warranty opcyjne

Warranty opcyjne są tożsame z warrantami subskrypcyjnymi, z jedną istotną różnicą – nie są one wystawiane przez spółki, tylko przez banki i firmy inwestycyjne na akcje innych spółek znajdujące się już w obrocie zorganizowanym.

Jednostki indeksowe (MiniWIG20)

Jednostki indeksowe zaliczane są do instrumentów pochodnych, o konstrukcji bardzo zbliżonej do kontraktów terminowych na indeksy. Są to prawa przysługujące nabywcy jednostki wobec wystawcy do żądania zapłaty kwoty należnej na warunkach określonych w standardzie jednostek indeksowych na indeks giełdowy WIG20. Nabywca jednostki indeksowej płaci jej wystawcy premię, a wystawca wnosi depozyt zabezpieczający równy pełnej wartości jednostki. Jednostki różnią się jednak od kontraktów terminowych na indeksy różnymi istotnymi parametrami, takimi jak: stukrotnie niższy mnożnik, data wykonania wynosząca kilkanaście lat, czy możliwość sprzedaży jednostki przed datą wygaśnięcia. Z inwestowaniem w jednostki indeksowe związane są czynniki ryzyka makroekonomicznego opisane przy ryzykach inwestycji w akcje.